

25

Ενημερωτικά
Σημειώματα

Ιούλιος 2023

Ψηφιακή εκπαίδευση: Η ταξινόμηση των ψηφιακών δεξιοτήτων μέσω του Ευρωπαϊκού πλασίου για την ψηφιακή ικανότητα των πολιτών (DigComp)

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

imegsevee.gr

Ιωάννα Μακρή

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

Ψηφιακή εκπαίδευση: Η ταξινόμηση των ψηφιακών δεξιοτήτων μέσω του Ευρωπαϊκού πλαισίου για την ψηφιακή ικανότητα των πολιτών (DigComp)

Ιωάννα Μακρή

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων

Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας

Αριστοτέλους 46, 104 33 Αθήνα

Τηλ: 210 8846852, Φαξ: 210 884653

Email: info@imegsevee.gr

www.imegsevee.gr

Τίτλος: «Ψηφιακή εκπαίδευση: Η ταξινόμηση των ψηφιακών δεξιοτήτων μέσω του Ευρωπαϊκού πλαισίου για την ψηφιακή ικανότητα των πολιτών (DigComp)»

Τύπος δημοσίευσης: Ενημερωτικά Σημειώματα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Χρονολογία δημοσίευσης: Ιούλιος 2023 Νο: 25

Συγγραφέας: Ιωάννα Μακρή

Σχεδιασμός εξωφύλλου: The Birthdays Design

Σελιδοποίηση: Διονυσία Ανυφαντή, Γιάννης Μισεντζής

Βιβλιογραφική αναφορά:

Μακρή Ι. (2023), «Ψηφιακή εκπαίδευση: Η ταξινόμηση των ψηφιακών δεξιοτήτων μέσω του Ευρωπαϊκού πλαισίου για την ψηφιακή ικανότητα των πολιτών (DigComp) », *Ενημερωτικά Σημειώματα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ 25*, Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, σσ. 34

Οι γνώμες και τα επιχειρήματα που διατυπώνονται στο παρόν Ενημερωτικό Σημείωμα δεσμεύουν τον συντάκτη του και δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη τις επίσημες θέσεις του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ και της ΓΣΕΒΕΕ

Το παρόν ενημερωτικό σημείωμα εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου της Πράξης: «Παρεμβάσεις της ΓΣΕΒΕΕ για τη συστηματική παρακολούθηση και πρόγνωση αλλαγών του παραγωγικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων» με κωδικό ΟΠΣ 5003864. Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑΝΕΚ)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ & ΤΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ψηφιακή εκπαίδευση: Η ταξινόμηση των ψηφιακών δεξιοτήτων μέσω του Ευρωπαϊκού πλαισίου για την ψηφιακή ικανότητα των πολιτών (DigComp)

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	8
Πρώτο Σχέδιο Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση (2018-2020)	8
Σχέδιο Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση (2021-2027)	11
Χαρτογράφηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης	12
Βαθμός επίτευξης μέτρων Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης	19
Δείκτης Ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας	21
Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για τους Πολίτες	23
Ευρωπαϊκό Πιστοποιητικό Ψηφιακών Δεξιοτήτων	25
Βιβλιογραφία	26
Παράρτημα	28

Εισαγωγή

Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις οι οποίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία και στον κόσμο της εργασίας σε συνδυασμό με την πανδημία COVID-19 που συνέβαλλε στην ενεργοποίηση του μοχλού επανεκκίνησης στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης έστρεψαν την εκπαιδευτική διεργασία προς την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και μικτή διδασκαλία & μάθηση. Η επανεκκίνηση αυτή ανέδειξε προκλήσεις και ευκαιρίες για τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ενώ επεσήμανε τη σημαντική επιρροή του ψηφιακού μετασχηματισμού στην αναμόρφωση της κοινωνίας, της αγοράς εργασίας και του μέλλοντος της εργασίας.

Προκειμένου τα κράτη μέλη να ανταποκριθούν στα νέα δεδομένα και λαμβάνοντας υπόψη τη θέσπιση του νέου κύκλου για την ευρωπαϊκή συνεργασία «ΕΚ2020», δημιουργήθηκε ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης¹, με σκοπό την περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η ευρωπαϊκή συνεργασία μπορεί να εμπλουτίσει την ποιότητα, τη συμμετοχικότητα και την ψηφιακή και πράσινη διάσταση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της ΕΕ. Παράλληλα, οι αναδυόμενες τεχνολογίες (ψηφιοποίηση, τεχνητή νοημοσύνη, ρομποτική) και κατά συνέπεια, οι νέες εργασιακές συνθήκες (τηλεργασία) και οι νέες απαιτήσεις για δεξιότητες συνέβαλλαν στην επικαιροποίηση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Ψηφιακών Ικανοτήτων για τους πολίτες.

Στο πρώτο μέρος του κειμένου επιδιώκεται η συνοπτική περιγραφή των δυο Σχεδίων Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση και των συντονισμένων προσπαθειών των κρατών μελών προκειμένου να επιτευχθεί η προσαρμοστικότητα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ψηφιακή εποχή ενώ το δεύτερο μέρος στοχεύει στη χαρτογράφηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και του εργαλείου αυτοαξιολόγησης δεξιοτήτων σύμφωνα με το πρότυπο του DigComp.

Πρώτο Σχέδιο Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση (2018–2020)

Το πρώτο σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση εγκρίθηκε τον Ιανουάριο του 2018 όταν η ΕΕ έθεσε σειρά μέτρων προκειμένου να αντιμετωπίσει το ζήτημα της ψηφιοποίησης στην εκπαίδευση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Στο σχεδιάγραμμα που ακολουθεί (Σχήμα 1) αποτυπώνονται σημαντικοί χρονολογικοί σταθμοί αναφορικά με τις αποφάσεις των Ευρωπαϊκών οργάνων προκειμένου να εγκριθεί το πρώτο σχέδιο δράσης για τη ψηφιακή εκπαίδευση.

1. Έως το 2030, η επίτευξη και περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης θα αποτελεί τον πρωταρχικό πολιτικό στόχο του νέου στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ο οποίος θα διαπερνά όλες τις στρατηγικές προτεραιότητες και τους τομείς προτεραιότητας, όπως ορίζονται στο παρόν ψήφισμα, δεδομένου ότι το στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης θα αποτελεί το κύριο εργαλείο για τη στήριξη και την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, συμβάλλοντας στην επίτευξή του και στη φιλόδοξη περαιτέρω ανάπτυξή του(6), μέσω των πρωτοβουλιών του και ενός κοινού οράματος, σε πνεύμα συνδημιουργίας (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021:3).

Σχήμα 1: Σημαντικοί σταθμοί πριν το πρώτο σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018α

Κύριος στόχος του πρώτου σχεδίου δράσης ήταν ο καθορισμός του τρόπου με τον οποίο τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα αξιοποιούσαν τις ψηφιακές τεχνολογίες και θα συνέβαλλαν στην ανάπτυξη κατάλληλων ψηφιακών δεξιοτήτων ώστε να ανταποκριθούν στις ραγδαίες ψηφιακές αλλαγές. Ειδικότερα, εστίαζε στα συστήματα αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και κάλυπτε τα σχολεία, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) και την τριτοβάθμια εκπαίδευση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018α). Οι προτεραιότητες του σχεδίου (βλ. Πίνακας 1) αποσκοπούσαν στην καλύτερη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας για την εκπαίδευση, στην ανάπτυξη κατάλληλων ψηφιακών ικανοτήτων και στην καλύτερη ανάλυση δεδομένων ενώ τα αντίστοιχα μέτρα που θα συνέβαλλαν στην επίτευξη των προτεραιοτήτων σχετίζονταν με την παροχή εργαλείων υποστήριξης της εκπαιδευτικής διεργασίας, στοχευμένες δράσεις για την ανάπτυξη των κατάλληλων ψηφιακών δεξιοτήτων και βελτίωσης της εκπαίδευσης.

Πίνακας 1: Προτεραιότητες και μέτρα πρώτου σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση

Προτεραιότητες Πρώτου Σχεδίου Δράσης	Μέτρα επίτευξης προτεραιοτήτων
Καλύτερη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας για τη διδασκαλία και τη μάθηση	Παροχή εργαλείων που βοηθούν τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές να κάνουν καλύτερη χρήση της τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της συνδεσιμότητας στο διαδίκτυο
Ανάπτυξη κατάλληλων ψηφιακών ικανοτήτων και δεξιοτήτων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό	Στοχοθετημένη δράση για την ανάπτυξη των κατάλληλων ψηφιακών ικανοτήτων
Βελτίωση της εκπαίδευσης μέσω της βελτίωσης της ανάλυσης δεδομένων και των προβλέψεων	Ενισχυμένες και νέες προσπάθειες για τη βελτίωση της εκπαίδευσης μέσω της βελτίωσης των συλλεγόμενων στοιχείων και της ανάλυσής τους.

Πηγή: (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018α)

Σχέδιο Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση (2021–2027) Επαναπροσδιορίζοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση για την ψηφιακή εποχή

Το νέο σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (2021–2027) αποτελεί μια ανανεωμένη πολιτική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με στόχο την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών στην ψηφιακή εποχή. Εγκρίθηκε στις 30/9/2020 και αποτελεί έναυσμα για ευρύτερη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών με κύριο σκοπό αφενός την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των ευκαιριών που σχετίζονται με την πανδημία COVID-19 και αφετέρου την παρουσίαση και αξιοποίηση των ευκαιριών από φορείς χάραξης πολιτικής, εκπαίδευσης και κατάρτισης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Σημαντικές είναι οι προκλήσεις που σχετίζονται με τις ψηφιακές δεξιότητες καθώς σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μόλις το 54% του πληθυσμού της ΕΕ κατέχει επαρκώς βασικές ψηφιακές δεξιότητες, ενώ πάνω από το 90% των θέσεων εργασίας απαιτούν κάποιο επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων (European Commission, 2018). Μεταξύ των κρατών μελών παρουσιάζεται μια διαφοροποίηση η οποία χαρακτηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ιδιαιτέρως ανησυχητική καθώς π.χ. το 80% των ενηλίκων στη Γερμανία κατέχει τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στη Ρουμανία και στη Βουλγαρία αγγίζει το 30%. Αυτός είναι ο λόγος που σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχουν τεθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο φιλόδοξοι στόχοι καθώς μέχρι το 2030, το 80% των ενηλίκων θα πρέπει να κατέχει τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες.

Στοιχεία του ΟΟΣΑ 2018 καταδεικνύουν ότι πολλά νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος δεν είχαν πρόσβαση σε υπολογιστές ενώ μόνο το 39% των εκπαιδευτικών στην ΕΕ θεωρούν ότι ήταν καλά ή πολύ καλά προετοιμασμένοι προκειμένου να αξιοποιήσουν τις ψηφιακές τεχνολογίες στην εργασία τους (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Παράλληλα, η κρίση της πανδημίας COVID-19 «επέβαλλε» τον επανασχεδιασμό της εκπαίδευσης και κατάρτισης συστήνοντας ξανά όρους όπως συνδεσιμότητα, καινοτόμες μέθοδοι διδασκαλίας, κατάλληλος ψηφιακός εξοπλισμός για μαθητές/εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτικούς/ εκπαιδευτές ενώ συνέβαλλε επίσης και στην ανάδειξη της επιρροής του ψηφιακού μετασχηματισμού στην αναμόρφωση της κοινωνίας, της αγοράς εργασίας και του μέλλοντος της εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020:1) επισημαίνει ότι «οι εργοδότες αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την πρόσληψη εργαζομένων υψηλής εξειδίκευσης σε διάφορους οικονομικούς τομείς, μεταξύ άλλων στον ψηφιακό τομέα. Πολύ μικρός αριθμός ενηλίκων προχωρά σε αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση για την πλήρωση τέτοιων θέσεων...».

Το νέο σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση στοχεύει στην πιο μακροπρόθεσμη ψηφιακή αλλαγή στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση και οι προτεραιότητες του επικεντρώνονται σε δυο βασικά σημεία-κλειδιά. Αναγνωρίζοντας τη σημαντική συμβολή των διαφορετικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων μάθησης (διαδίκτυακή, μικτή, εξ αποστάσεως) το πρώτο σημείο-κλειδί αφορά στην αξιοποίηση του διευρυμένου φάσματος ψηφιακών

τεχνολογιών (εφαρμογές, πλατφόρμες, λογισμικό) ενώ το δεύτερο σχετίζεται με την ανάγκη όλοι οι εκπαιδευόμενοι να αποκτήσουν ψηφιακές ικανότητες ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε έναν συνεχώς ψηφιακά μεταβαλλόμενο κόσμο.

Χαρτογράφηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης

Το νέο σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση αποτελεί μέρος του οράματος για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης ([European Education Area](#)). Εκδόθηκε μαζί με την ανακοίνωση για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης καθώς η στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση συνιστά αναπόσπαστο κομμάτι του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης. Προκειμένου λοιπόν, να ενισχυθεί το όραμα δημιουργίας του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης εκδόθηκε ψήφισμα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2021), σύμφωνα με το οποίο τέθηκαν οι στρατηγικές προτεραιότητες (βλ. Πίνακα 2) για την επόμενη δεκαετία (2021-2030). Στόχος του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης είναι η υποστήριξη των κρατών μελών της ΕΕ στην «οικοδόμηση ανθεκτικών και μακροπρόθεσμων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.[...] Επιδιώκει να προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να εμπλουτίσει περαιτέρω την ποιότητα και τη συνεκτικότητα των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης» (Λιντζέρης, 2021α: 14).

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η στρατηγική προτεραιότητα της Διά Βίου Μάθησης & Κινητικότητας σχετίζεται με περισσότερες από μία διαστάσεις/πτυχές και ειδικότερα (βλ. Πίνακα 3) σχετίζεται με τις διαστάσεις των Εκπαιδευτικών & Εκπαιδευτών, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της ένταξης και ισότητας φύλων, της γεωπολιτικής διάστασης. Αντίστοιχα, η γεωπολιτική διάσταση, παρόλο που δεν έχει συμπεριληφθεί στις στρατηγικές προτεραιότητες, κατέχει σημαντικό ρόλο καθώς αποτελεί σημαντικό μέσο εφαρμογής εξωτερικών πολιτικών της ΕΕ και εδραίωσης των δεσμών μεταξύ του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και του υπόλοιπου κόσμου. Για κάθε στρατηγική προτεραιότητα τέθηκαν μια σειρά από στόχοι (Πίνακας 3) προκειμένου να διευκολυνθεί η Ευρωπαϊκή συνεργασία και να καθοδηγηθούν οι εθνικές μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση και κατάρτιση.

Πίνακας 2: Συμφιλίωση διαστάσεων & προτεραιοτήτων.

Στρατηγικές Προτεραιότητες	Διαστάσεις - Πτυχές σχεδίου δράσης για ψηφιακή εκπαίδευση
Ποιότητα, Ισότητα, Ένταξη	Βελτίωση της ποιότητας και της ισότητας, ένταξη και επιτυχία για όλους στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης
Πράσινη και ψηφιακή μετάβαση	Στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης στο πλαίσιο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και μέσω αυτών
Εκπαιδευτικοί & Εκπαιδευτές	Ενίσχυση των ικανοτήτων και των κινήτρων για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	Ενίσχυση της ευρωπαϊκής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
ΔΒΜ & Κινητικότητα	Υλοποίηση της Διά Βίου Μάθησης και της κινητικότητας για όλους
	Εκπαίδευση ως μέρος μιας δυνατότερης Ευρώπης στον κόσμο (γεωπολιτική διάσταση)

Πηγή: European Commission, 2022a , επεξεργασία παρουσίασης ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Πίνακας 3: Στόχοι ανά στρατηγική προτεραιότητα

ΠΟΙΟΤΗΤΑ, ΙΣΟΤΗΤΑ, ΕΝΤΑΞΗ		ΠΡΑΣΙΝΗ & ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ		ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΔΒΜ & ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
Απόκτηση βασικών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών	Αποσύνδεση του μορφωτικού επιπέδου και των επιτευγμάτων από την κοινωνικοοικονομική και πολιτιστική κατάσταση	Ενεργοποίηση της αλλαγής στη συμπεριφορά και τις δεξιότητες των ανθρώπων, προώθηση της βιώσιμης υποδομής εκπαίδευσης και κατάρτισης	Αντιμέτωπιση των ελλείψεων σε εκπαιδευτικούς		Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Προώθηση της διπλής ελευθερίας για μαθητές και εκπαιδευτικούς να κινούνται ΚΑΙ τα ιδρύματα να συνεργάζονται ελεύθερα εντός και εκτός Ευρώπης (σύνδεση με Ποιότητα)	Ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας
Απόκτηση εγκάρσιων δεξιοτήτων	Διατήρηση των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ασφαλή περιβάλλοντα, απαλλαγμένα από Bullying, επιβλαβή ομιλία, παραπληροφόρηση και διακρίσεις	Αύξηση του αριθμού των επαγγελματιών που εργάζονται για μια κλιματικά ουδέτερη και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	Αύξηση της ελκυστικότητας του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού		Ανάπτυξη ενός διασυνοριακού πλαισίου πολιτικής για τη διακρατική συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων	Η Διεθνής κινητικότητα των μαθητών, δασκάλων και εκπαιδευτικών/ εκπαιδευτών να γίνει μέρος της εκπαιδευτικής διεργασίας (σύνδεση με εκπαιδευτικοί & εκπαιδευτές)	Προώθηση των ευρωπαϊκών συμφερόντων και αξιών στον κόσμο
Ένταξη μιας ευρωπαϊκής προοπτικής στην εκπαίδευση	Υποστήριξη των εκπαιδευτικών στη διαχείριση της γλωσσικής και πολιτιστικής πολυμορφίας	Ενσωμάτωση προοπτικών περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στις φυσικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, υποστήριξη αλλαγών σε δεξιότητες, μεθόδους και διαδικασίες και πολιτισμούς	Υποστήριξη της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών		Υποστήριξη των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως κεντρικοί παράγοντες ανάπτυξης/ καλλιέργειας γνώσεων	Υποστήριξη ισχυρών και χωρίς αποκλεισμούς στρατηγικών διά βίου μάθησης για να μπορέσουν οι άνθρωποι να εισέλθουν ξανά στην εκπαίδευση ή να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους (σύνδεση με ένταξη)	Δημιουργία φιλόδοξων συνεργασιών με χώρες εταίρους σε όλο τον κόσμο
Προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της πολυγλωσσίας	Υποστήριξη των κρατών μελών να συμμορφωθούν με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία	Ενίσχυση των ικανοτήτων που απαιτούνται για μια αγορά εργασίας που μετασχηματίζεται από την τεχνολογική αλλαγή			Υποστήριξη εξειδικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες	Προώθηση ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς για ΔΒΜ (μέσω αναγνώρισης και φορητότητας σύντομων μαθημάτων/ microcredentials, αυτόματης αναγνώρισης, ποιότητας κοινών διακρατικών δραστηριοτήτων (σύνδεση με τριτοβάθμια εκπαίδευση)	Υποστήριξη συνεχιζόμενων διαδικασιών στην Αφρική, στα Δυτικά Βαλκάνια και στις χώρες της Γειτονίας
Ευέλικτα, ανθεκτικά και με μελλοντική αξία συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης	Ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας στην εργασία για νέους και προώθηση της μη τυπικής μάθησης					Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για την προσέλκυση των καλύτερων ταλέντων παγκοσμίως, της μάθησης από ομότιμους και της κοινής διεθνούς έρευνας και καινοτομίας (σύνδεση με γεωπολιτική διάσταση)	Διεύρυνση της σύνδεσης των χωρών εκτός ΕΕ με τον ΕΟΧ, ιδίως εκείνων των Δυτικών Βαλκανίων
	Βελτίωση της ευαισθησίας του φύλου στην εκπαίδευση και διάλυση των στερεοτύπων του φύλου						
	Προώθηση της ισορροπίας των φύλων σε ηγετικές θέσεις						

Πηγή: Μετάφραση από European Commission, 2022a:8

Σύμφωνα με την έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission, 2022a) τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες οι οποίες συντάσσονται με τους στόχους του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι η κύρια πηγή χρηματοδότησης για την εκπαίδευση και τις δεξιότητες είναι το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με διαθέσιμο προϋπολογισμό περίπου 71δισ€ (το 14% του συνολικού προϋπολογισμού του Σχεδίου). Τέλος, εκτιμάται ότι οι συνολικές δαπάνες της ΕΕ για την εκπαίδευση και τις δεξιότητες μεταξύ 2021 και 2027 θα τριπλασιαστούν σε σύγκριση με την περίοδο 2014-2020.

Ακολουθεί σύντομη περιγραφή των στρατηγικών προτεραιοτήτων και των αντίστοιχων διαστάσεων/πτυχών με ειδική αναφορά στην Ελλάδα και σε άλλα κράτη μέλη όπως παρουσιάζονται σε παραδείγματα εφαρμογής.

- Ποιότητα, ισότητα και ένταξη

Οι πρωτοβουλίες των κρατών μελών για τη βελτίωση της ποιότητας, ισότητας και ένταξης σχετίζονται με την ενίσχυση των ικανοτήτων στην προσχολική εκπαίδευση, την αναμόρφωση του εκπαιδευτικού πλαισίου και των προγραμμάτων σπουδών, τη βελτίωση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, την εξασφάλιση καλύτερης υποστήριξης παιδιών από μειονοτικά περιβάλλοντα ή με ειδικές ανάγκες. Όπως παρουσιάζεται και στον Πίνακα 3, οι πρωτοβουλίες στοχεύουν στην προώθηση της απόκτησης βασικών και εγκάρσιων δεξιοτήτων και στην αποσύνδεση των εκπαιδευτικών επιτευγμάτων από κοινωνικοοικονομικά, μεταναστευτικά ή μειονοτικά υπόβαθρα ενώ επικεντρώνονται στη βελτίωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων για όλους.

Αναφορικά με τα μέτρα των κρατών μελών που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων προκειμένου να βοηθήσουν τους νέους να αποκτήσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται στον 21^ο αιώνα, η Ελλάδα όπως αναφέρεται στην έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission, 2022a), προετοιμάζει νέα προγράμματα σπουδών κα ενημερώνει/ανανεώνει τα σχολικά βιβλία για όλα τα μαθήματα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Επιπλέον, σχεδιάζει πρόσθετη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα νέα προγράμματα σπουδών, συμπεριλαμβανομένων των καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και της ανάπτυξης της κριτικής σκέψης των μαθητών.

Παράλληλα, η Ελλάδα με χρηματοδότηση της ΕΕ, έχει αναπτύξει τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων για νηπιαγωγεία, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση των οποίων κύριος σκοπός είναι να εφοδιάσει τους μαθητές με τις απαραίτητες στον 21^ο αιώνα δεξιότητες (συμπεριλαμβανομένων των ήπιων και ψηφιακών δεξιοτήτων) και να ενισχύσει τη βιωματική μάθηση ενώ παράλληλα στοχεύει να εκπαιδεύσει τους εκπαιδευτικούς στις μεθοδολογίες μιας εργαστηριακής προσέγγισης της διδασκαλίας. Τα εργαστήρια είναι δομημένα σε 4 θεματικούς κύκλους (Διαβίωση, Περιβάλλον, Κοινωνική Ευαισθητοποίηση και Υπευθυνότητα, Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία) και περιλαμβάνουν υποενότητες όπως εθελοντισμός, οικολογική ευαισθητοποίηση, πρόληψη εθισμού, σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, σεβασμός στη διαφορετικότητα, ρομποτική και νέες τεχνολογίες.

Τέλος, καίριο ζήτημα για την Ελλάδα αποτελεί η ισότητα των φύλων όπου η χώρα έχει εστιάσει στην υποστήριξη κοριτσιών και γυναικών σε περιοχές που εξακολουθούν

να υποεκπροσωπούνται και έχει συστήσει επιτροπές για την ισότητα των φύλων στα πανεπιστήμια, επιφορτισμένες με την συγκρότηση ετήσιων εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή των στρατηγικών για την ισότητα των φύλων.

- Πράσινη και ψηφιακή μετάβαση

Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ΕΕ έχουν θέσει μέτρα προκειμένου να καλλιεργήσουν δεξιότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Αρκετά κράτη μέλη έχουν σημειώσει πρόοδο εισάγοντας την πράσινη εκπαίδευση για τη βιωσιμότητα στα προγράμματα σπουδών, σε μακροπρόθεσμες στρατηγικές πολιτικής, στην εκπαίδευση εκπαιδευτών αλλά και σε πολιτικές για τις υποδομές στην πράσινη εκπαίδευση συμπεριλαμβανομένης της ανακαίνισης υφιστάμενων κτιρίων. Κύρια προτεραιότητα των κρατών μελών αποτελεί η ψηφιοποίηση της εκπαίδευσης καθώς η πανδημία COVID-19 συνέβαλλε στην εξάπλωση των ψηφιακών εργαλείων στην εκπαίδευση και ανέδειξε τον ψηφιακό γραμματισμό ως απαραίτητη ικανότητα για καθηγητές και μαθητές, οδηγώντας αρκετά κράτη μέλη σε επενδύσεις σε ψηφιακό εξοπλισμό και σε υποδομές νέων τεχνολογιών (European Commission, 2022a).

- Εκπαιδευτικοί & Εκπαιδευτές

Κύρια πρόκληση αρκετών κρατών μελών αποτελεί η γήρανση του εργατικού δυναμικού των εκπαιδευτικών και οι αναδυόμενες ελλείψεις εκπαιδευτικών ιδίως σε αντικείμενα (STEM) φυσικών επιστημών, τεχνολογίας, επιστήμης μηχανικών και μαθηματικών. Για αυτό το λόγο, κάποια κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα ενίσχυσης του επαγγέλματος και βελτίωσης της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών όπως η ένταξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων αρχικής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης με κύρια εστίαση στην ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών.

Η Ελλάδα έχει ως κύριο στόχο, όπως αναφέρεται στην έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission, 2022a), να αλλάξει τις μεθόδους διδασκαλίας και να θέσει νέες προσεγγίσεις διδασκαλίας. Τον Οκτώβριο 2021, με χρηματοδότηση της ΕΕ και της UNICEF, άρχισε η υλοποίηση μια νέας πρωτοβουλίας γνωστής ως «Μονοπάτι για όλα τα παιδιά στην εκπαίδευση», η οποία περιλάμβανε προγράμματα κατάρτισης με σκοπό τη βελτίωση των δεξιοτήτων των δασκάλων και των εκπαιδευτών στην επαφή τους με πολύγλωσσα και πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα μάθησης. Ο στόχος ήταν να υποστηριχτούν ιδιαίτερα οι μαθητές πρόσφυγες ή μετανάστες, ενισχύοντας τα ποσοστά φοίτησης στο σχολείο, μειώνοντας το ποσοστό εγκατάλειψης του σχολείου και βελτιώνοντας τα μαθησιακά αποτελέσματα.

- Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Τα κράτη μέλη υλοποιούν διαφορετικές πρωτοβουλίες προκειμένου να βοηθήσουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να γίνουν μοχλοί καινοτομίας, ψηφιακής και πράσινης μετάβασης. Τα μέτρα επικεντρώνονται στην ποιότητα και τη συνάφεια της ακαδημαϊκής προσφοράς, την αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών και την πρόσβαση στην αγορά εργασίας για τους πτυχιούχους και την ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ιδρυμάτων

τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι εθνικές προσεγγίσεις επιδιώκουν να βελτιώσουν τη συνάφεια, την ποιότητα και την ανταγωνιστικότητα των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και παράλληλα κάποια κράτη μέλη επιδιώκουν να βελτιώσουν την ένταξη και την πρόσβαση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην έρευνα. Τέτοια κράτη μέλη είναι η Σλοβακία η οποία προσφέρει υποτροφίες εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε εγχώριους και διεθνείς φοιτητές, η Πορτογαλία η οποία στοχεύει στην αύξηση των ποσοστών εγγραφής στις επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά (STEM) συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογίας πληροφοριών, με κονδύλια των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και άλλων ενδιαφερόμενων μερών ενώ η Σλοβενία στοχεύει στην ψηφιοποίηση της παιδαγωγικής διαδικασίας και της θεσμικής διαχείρισης για όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (European Commission, 2022a). Η Ελλάδα, προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου που έχει θέσει η ΕΕ σχετικά με την καθιέρωση 20 εκατομμύριων ειδικών στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών ΤΠΕ μέχρι το 2030, έχει αναπτύξει κύκλους μαθημάτων, τα οποία απευθύνονται σε αποφοίτους πανεπιστημίου, για αλλαγή αντικειμένου για την επανειδίκευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων στον τομέα των ψηφιακών σπουδών και των προηγμένων τεχνολογιών.

■ Διά βίου μάθηση & κινητικότητα

Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να προσπαθούν να βρουν τρόπους να αντιμετωπίσουν το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής των ενηλίκων στην εκπαίδευση και στη διά βίου μάθηση και η κατάσταση αυτή είχε την τάση να χειροτερεύει κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission, 2022a), τα κράτη μέλη αναπτύσσουν εθνικές στρατηγικές και λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν ευέλικτα και χωρίς αποκλεισμούς μονοπάτια για όλους τους μαθητές. Αυτό συνεπάγεται α) την εισαγωγή μικρότερων εκπαιδευτικών προτύπων για τους εκπαιδευόμενους (μικροπιστοποιητικά) που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις ικανότητές τους (ΕΕ), β) τις νομοθετικές αλλαγές για τη διευκόλυνση της σύζευξης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας (π.χ. Βουλγαρία, Κύπρος, Γαλλία, Σλοβακία) γ) τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε πόρους και εργαλειοθήκες για την ανταλλαγή καλών πρακτικών στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων (π.χ. Ισπανία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο) και δ) την αντιμετώπιση του κινδύνου αποδέσμευσης και εγκατάλειψης μέσω έρευνας και εντοπισμός λύσεων και εκπαιδευτικών έργων (π.χ. Βέλγιο, Κύπρος, Γαλλία). Επιπροσθέτως, σημαντικά βήματα έχουν γίνει προς την προώθηση της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των προσόντων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης με την εφαρμογή πλαισίων και συστημάτων όπως το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Διασφάλισης Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET) και η Μεταρρύθμιση των συστημάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Re-CVET) (π.χ. Κύπρος, Ελλάδα) (European Commission, 2022a).

■ Γεωπολιτική Διάσταση

Η συνεργασία των κρατών μελών για την εκπαίδευση υποστηρίζεται και αποτελεί προτεραιότητα και από τις διπλωματικές αποστολές προκειμένου να διασφαλιστεί μια

ευρύτερη προβολή των εθνικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (π.χ. Βουλγαρία, Κύπρος, Ελλάδα, Σλοβακία). Σχολεία, φορείς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, πανεπιστήμια προσφέρουν δυνατότητες και ευκαιρίες για συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα κινητικότητας και συνεργασίας καθώς και υποτροφίες στο εξωτερικό.

Η Ελλάδα έχει αξιοποιήσει προγράμματα Erasmus+ Διεθνής πιστωτική κινητικότητα προκειμένου να επεκτείνει τους δεσμούς με χώρες εκτός ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Χώρου Κατάρτισης ιδίως των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων.

Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι τα περισσότερα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα έχουν προωθήσει την ένταξη παιδιών από την Ουκρανία στις τάξεις τους και έχουν μεριμνήσει για την εκμάθηση της γλώσσας διδασκαλίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον Ιούνιο 2022, πρότεινε συγκεκριμένες προτάσεις προς τα κράτη μέλη για να υποστηρίξουν τη συμπερίληψη στο σχολείο των παιδιών προσφύγων και των εκπαιδευτικών από την Ουκρανία (European Commission, 2022a).

Μέχρι αυτό το σημείο του κειμένου επιδιώχθηκε η παρουσίαση του στρατηγικού πλαισίου προκειμένου να ενισχυθεί η προσαρμοστικότητα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών στην ψηφιακή εποχή. Ακολουθεί η παρουσίαση επιμέρους δεικτών/στόχων μέσω των οποίων επιδιώκεται να εντοπιστούν οι προκλήσεις που χρειάζονται ακόμα παρακολούθηση και αντιμετώπιση σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης καθώς και του δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας (DESI) μέσω του οποίου παρακολουθείται η ψηφιακή πρόοδος των κρατών μελών. Επιπλέον, συνοπτικά παρουσιάζεται το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για την Ψηφιακή Ικανότητα των Πολιτών γνωστό και ως DigComp.

Βαθμός επίτευξης μέτρων Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης

Προκειμένου να καταγραφεί η πρόοδος των κρατών μελών η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission, 2022b) έχει θέσει 7 στόχους/δείκτες οι οποίοι επιδιώκουν να συμβάλλουν στον εντοπισμό των κοινών προκλήσεων που ακόμα δεν έχουν αντιμετωπιστεί επαρκώς σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Μέσω των στόχων της ΕΕ, οι οποίοι παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 4), διαπιστώνεται μια ανάμεικτη κατάσταση καθώς παρατηρείται μια θετική προς ανοδική τάση σε αρκετούς μακροχρόνιους δείκτες ενώ ταυτόχρονα παραμένουν αρκετά διαρθρωτικά ζητήματα.

- ↑ Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου συνεχίζει να μειώνεται
- ↑ Το ποσοστό των νέων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξάνεται
- ↑ Η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση έχει αυξηθεί σταθερά την τελευταία δεκαετία
- 3,1 εκατομμύρια νέοι που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο έχουν απομακρυνθεί από το εκπαιδευτικό σύστημα

Πίνακας 4: Επτά Επιμέρους Στόχοι της ΕΕ μέχρι το 2030.

	ΕΕ-Στόχοι	Σύνολο	Γυναίκα	Άνδρας
1	Μέχρι το 2030, τουλάχιστον το 96% των παιδιών ηλικίας μεταξύ 3 ετών και της ηλικίας έναρξης υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, θα πρέπει να συμμετέχει σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	93.0% [2020]	93.1 [2020]	93.0 [2020]
2	Μέχρι το 2030, το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση πρέπει να είναι χαμηλότερο του 9%	9.7% [2021]	7.9% [2021]	11.4% [2021]
3	Μέχρι το 2025, το ποσοστό των αποφοίτων ΕΕΚ που επωφελούνται από τη μάθηση που βασίζεται στην εργασία κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής τους εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 60%	60.7% [2021]	60.3% [2021]	61.0% [2021]
4	Μέχρι το 2030, το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 25-34 με τριτοβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 45%	41.2% [2021]	46.8% [2021]	35.7% [2021]
5	Μέχρι το 2025, τουλάχιστον το 47% των ενηλίκων ηλικίας 25-64 θα πρέπει να έχει συμμετάσχει σε πλαίσιο μάθησης κατά τους τελευταίους 12 μήνες	[*] Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	[*] Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	[*] Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία
6	Μέχρι το 2030, το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15 ετών με χαμηλές επιδόσεις στην ανάγνωση, στα μαθηματικά και στις φυσικές επιστήμες θα πρέπει να είναι μικρότερο από 15%	Ανάγνωση: 22.5% [2018] Μαθηματικά: 22.9% [2018] Επιστήμες: 22.3% [2018]	Ανάγνωση: 17.5% [2018] Μαθηματικά: 22.9% [2018] Επιστήμες: 21.2% [2018]	Ανάγνωση: 27.4% [2018] Μαθηματικά: 22.8% [2018] Επιστήμες: 23.2% [2018]
7	Μέχρι το 2030, το ποσοστό των ατόμων κατά το όγδοο έτος σχολικής φοίτησης με χαμηλές επιδόσεις στη γνώση υπολογιστών και πληροφορικής θα πρέπει να είναι μικρότερο από 15%	[**] Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	[*] Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία	[*] Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία

Πηγή: Μετάφραση από European Commission, 2022b:13

Το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο αποτελεί τον σημαντικότερο παράγοντα πρόβλεψης σε θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής. Ουσιαστικά τα παιδιά και οι νέοι που προέρχονται από μειονεκτικά περιβάλλοντα υστερούν σε όλους τους στόχους σε επίπεδο ΕΕ. Ειδικότερα, τα παιδιά ηλικίας 3 ετών και άνω που κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό έχουν 7,5 ποσοστιαίες μονάδες λιγότερες πιθανότητες να συμμετάσχουν σε κάποιο επίσημο πλαίσιο φροντίδας. Οι νέοι των οποίων οι γονείς έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο έχουν 9 φορές περισσότερες πιθανότητες να εγκαταλείψουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση πρόωρα και 48,6 ποσοστιαίες μονάδες λιγότερες πιθανότητες να αποκτήσουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σύγκριση με τους νέους των οποίων οι γονείς έχουν υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης.

Η έκθεση προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission, 2022b) καταλήγει ότι οι στόχοι της ΕΕ είναι δύσκολο να επιτευχθούν χωρίς να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην ισότητα στην εκπαίδευση και συμπεραίνει ότι είναι αρκετά νωρίς ώστε να υπάρχουν μετρήσιμα στοιχεία για τις επιπτώσεις των δράσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενώ οι πρώτες ενδείξεις δείχνουν αμοιβαία εδραίωση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και αλληλοϋποστήριξη.

Δείκτης Ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας

Συγχρόνως με τους προαναφερθέντες στόχους/δείκτες εντοπισμού των προσκλήσεων που χρήζουν αντιμετώπισης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί την ψηφιακή πρόοδο των κρατών μελών μέσω του δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας (DESI) ο οποίος διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη βασικούς τομείς της ψηφιακής πολιτικής²: α) το ανθρώπινο κεφάλαιο, β) τη συνδεσιμότητα, γ) την ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας και δ) τις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες.

Μεταξύ των τεσσάρων τομέων ψηφιακής πολιτικής το παρόν κείμενο επικεντρώνεται στον πρώτο δείκτη του ανθρώπινου κεφαλαίου και στη θέση κατάταξης της Ελλάδας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.

Η Ελλάδα (βλ. Πίνακα 5) κατατάσσεται 22^η μεταξύ των 27 κρατών μελών της ΕΕ με βαθμολογία που υπολείπεται του μέσου όρου της ΕΕ .

Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission, 2017) το 2016 το ποσοστό του ελληνικού πληθυσμού που έκανε χρήση του διαδικτύου σε τακτική βάση (66%) ήταν από τα χαμηλότερα μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών (ο μέσος όρος της ΕΕ ήταν 79%) και τότε η Ελλάδα βρισκόταν στην 26^η θέση μεταξύ των 28 κρατών μελών αναφορικά με την παράμετρο του ανθρώπινου κεφαλαίου.

Βάσει της πρόσφατης έκθεσης του [Δείκτη Ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας](#) (DESI)

2.Ανθρώπινο κεφάλαιο: Χρήση του διαδικτύου, βασικές και προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες Συνδεσιμότητα: Σταθερά ευρυζωνικά δίκτυα, κινητά ευρυζωνικά δίκτυα και τιμές ευρυζωνικών συνδέσεων Ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας: Ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων και ηλεκτρονικό εμπόριο Ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες: Ηλεκτρονική διακυβέρνηση και ηλεκτρονικές υπηρεσίες υγείας

της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τον παράγοντα ανθρώπινο κεφάλαιο, η Ελλάδα βρίσκεται πολύ κοντά στον μέσο όρο της ΕΕ (54%) καθώς το 52% των ατόμων (ηλικίας 16–74 ετών) διαθέτει τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες. Αξίζει να επισημανθεί ότι η Ελλάδα συγκαταλέγεται μεταξύ των πρωτοπόρων κρατών μελών, εάν εστιάσουμε στην ηλικιακή ομάδα των ατόμων 16–24 ετών, καθώς το 88% των νέων διαθέτουν τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες, ποσοστό πολύ υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (71%). Το ποσοστό των ειδικών τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνίας (ΤΠΕ) σημείωσε μικρή αύξηση, αλλά παραμένει χαμηλό (2,8%) σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ (4,5%). Ωστόσο, το ποσοστό των γυναικών ειδικών ΤΠΕ (21%) είναι πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ (19%). Μόνο το 12 % των επιχειρήσεων παρείχαν κατάρτιση ΤΠΕ στο προσωπικό τους το 2020, σε σύγκριση με τον μέσο όρο του 20 % στην ΕΕ.

Πίνακας 5: Σύγκριση ποσοστιαίων μονάδων Ελλάδας και ΕΕ.

Ανθρώπινο Κεφάλαιο	Ελλάδα (22 ^η)	ΕΕ
	Βαθμολογία	Βαθμολογία
ΔΕΙΚΤΗΣ DESI 2022		
	40,1	45,7
	Ελλάδα	ΕΕ
	ΔΕΙΚΤΗΣ DESI 2022	ΔΕΙΚΤΗΣ DESI 2022
1α1 Τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες (% των ατόμων)	52% (2021)	54% (2021)
1α2 Ψηφιακές δεξιότητες πέραν των βασικών (% των ατόμων)	22% (2021)	26% (2021)
1α3 Τουλάχιστον βασικές δεξιότητες δημιουργίας ψηφιακού περιεχομένου (% των ατόμων)	62% (2021)	66% (2021)
1β1 Ειδικό ΤΠΕ (% των εργαζομένων ηλικίας 15–74 ετών)	2,8% (2021)	4,5% (2021)
1β2 Γυναίκες ειδικό ΤΠΕ (% των ειδικών στις ΤΠΕ)	21% (2021)	19% (2021)
1β3 Επιχειρήσεις που παρέχουν κατάρτιση ΤΠΕ (% των επιχειρήσεων)	12% (2020)	20% (2020)
1β4 Πτυχιούχοι ΤΠΕ (% των πτυχιούχων)	3,5% (2020)	3,9% (2020)

Πηγή: [DESI2022](#), επεξεργασία παρουσίασης ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για τους Πολίτες

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για την Ψηφιακή Ικανότητα των Πολιτών – Digital Competence Framework for Citizens γνωστό και ως DigComp δημοσιεύτηκε πρώτη φορά το 2013 και προσδιόριζε 3 ιεραρχικά επίπεδα δεξιοτήτων (βασικό, ενδιάμεσο και προηγμένο) ενώ το 2017 στην επικαιροποίηση του συμπεριλήφθηκε ένα τέταρτο (προχωρημένο) επίπεδο δεξιοτήτων (Institute of Public Administration, 2021). Το DigComp αποσκοπεί στη βελτίωση των ψηφιακών ικανοτήτων των πολιτών προσφέροντας μια κοινή γλώσσα αναγνώρισης και περιγραφής των ψηφιακών ικανοτήτων και ουσιαστικά στοχεύει να προσδιορίσει εκείνες τις δεξιότητες που χρειάζεται ο πολίτης για να είναι ψηφιακά ικανός. Η ψηφιακή ικανότητα είναι μια από [τις οχτώ βασικές ικανότητες](#) και για πρώτη φορά προσδιορίστηκε το 2006 ως η ικανότητα που περιλαμβάνει τη χρήση της Τεχνολογίας της Κοινωνίας της Πληροφορίας (ΤΚΠ) για την εργασία, την ψυχαγωγία και την επικοινωνία, με αυτοπεποίθηση και κριτικό πνεύμα (2006/962/ΕΚ). Το 2018, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2018β:4) ενέκρινε σύσταση σχετικά με τις βασικές ικανότητες της Διά Βίου Μάθησης και προσδιόρισε την ψηφιακή ικανότητα ως εξής:

Η ψηφιακή ικανότητα περιλαμβάνει την υπεύθυνη χρήση και ενασχόληση με τις ψηφιακές τεχνολογίες, με αυτοπεποίθηση και κριτικό πνεύμα, για τη μάθηση, την εργασία και τη συμμετοχή στην κοινωνία. Περιλαμβάνει την παιδεία στις πληροφορίες και τα δεδομένα, την επικοινωνία και τη συνεργασία, τη δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου (συμπεριλαμβανομένου του προγραμματισμού), την ασφάλεια (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής ευημερίας και των ικανοτήτων που σχετίζονται με την κυβερνοασφάλεια) και την επίλυση προβλημάτων.

Σε αυτό το σημείο, αξίζει να σημειωθεί ότι σε δημοσίευση³ των Centeno et al. (2019) επισημαίνεται η μικρή ενσωμάτωση/κατανόηση της ψηφιακής ικανότητας και του DigComp από αρμόδιους παράγοντες της αγοράς εργασίας οι οποίοι συμμετείχαν σε ενέργειες απασχολησιμότητας και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι το προσωπικό ανθρώπινου δυναμικού σπάνια έχει σαφή εικόνα για το τι αποτελεί ψηφιακή ικανότητα, το είδος και το επίπεδο ψηφιακής ικανότητας που χρειάζεται η επιχείρηση και πώς να την αναπτύξει. Επιπλέον, τα τμήματα πληροφορικής τείνουν να εστιάζουν στην τεχνική πλευρά της ψηφιακής ικανότητας δηλαδή παρέχουν κατάρτιση προκειμένου να μπορέσουν οι εργαζόμενοι να χρησιμοποιήσουν τα ψηφιακά εργαλεία και παραβλέπουν ήπιες και εγκάρσιες ψηφιακές δεξιότητες. Παράλληλα, οι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων κατανοούν ότι οι νέες ψηφιακές ευκαιρίες μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επιχείρησης αλλά δεν γνωρίζουν αρκετά για τη συγκεκριμένη ψηφιακή δυνατότητα και τις επιλογές που συνδέονται μαζί της.

3.Η δημοσίευση αποτελεί έκθεση Συνεδρίου και εργαστηρίου από το Κοινό Κέντρο Ερευνών (Joint Research Centre, JRC), την European Commission's science and knowledge service σε συνεργασία με τη βασική κυβέρνηση, Ikanos project, Ισπανία.

Στο κάτωθι σχήμα (Σχήμα 2) παρουσιάζονται οι 5 άξονες δεξιοτήτων DigComp⁴ που ορίζουν την ψηφιακή ικανότητα βάσει του ορισμού του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και οι 21 επεξηγήσεις δεξιοτήτων που σχετίζονται με κάθε ξεχωριστό άξονα.

Σχήμα 2: Οι 5 Άξονες Δεξιοτήτων του DigComp και οι 21 επεξηγήσεις δεξιοτήτων

Πηγή: Μετάφραση από Vuorikari et al, 2022:4

4. Σύμφωνα με το πρότυπο Europass και αναφορικά με την τυπολογία δεξιοτήτων στην εργασία τα διακριτά πεδία ψηφιακών δεξιοτήτων είναι: επεξεργασία δεδομένων, επικοινωνία, δημιουργία περιεχομένου, ασφάλεια, επίλυση προβλημάτων και τα ιεραρχικά επίπεδα δεξιότητας είναι: βασικός, ανεξάρτητος και έμπειρος χρήστης (Λιντζέρης, 2021β).

Στην Ελλάδα, το εργαλείο αυτοαξιολόγησης το οποίο βασίζεται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων DigComp (έκδοση 2.1.) περιλαμβάνει 63 ερωτήσεις αναστοχασμού (βλ. Παράρτημα) και είναι δομημένο σε τέσσερα επίπεδα δεξιοτήτων (Εθνική Ακαδημία Ψηφιακών Ικανοτήτων).

- ☆☆☆ Στοιχειώδεις δεξιότητες
- ★☆☆ Βασικό επίπεδο – Μπορώ να εκτελώ απλές εργασίες, με βοήθεια όποτε χρειάζεται, και να θυμάμαι πώς να τις κάνω.
- ★★☆ Ενδιάμεσο επίπεδο. Μπορώ να εκτελώ, χωρίς βοήθεια, σαφώς ορισμένες εργασίες και εργασίες ρουτίνας, τις οποίες και κατανοώ.
- ★★★ Προχωρημένο επίπεδο. Μπορώ να αξιολογώ και να εκτελώ μόνος μου διάφορες εργασίες, να λύνω προβλήματα καθώς και να βοηθώ και άλλους σε εργασίες.

Μέσω του εργαλείου αυτοαξιολόγησης και σύμφωνα με το αποτέλεσμα της αυτοαξιολόγησης παρέχεται η δυνατότητα εξατομικευμένης πρότασης μαθημάτων για τα άτομα που ενδιαφέρονται να αναπτύξουν/βελτιώσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες.

Ευρωπαϊκό Πιστοποιητικό Ψηφιακών Δεξιοτήτων

Παρά τις προσπάθειες και τις συντονισμένες δράσεις των κρατών μελών φαίνεται ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη της ΕΕ εντοπίζουν δυσκολίες στην αναγνώριση των απαραίτητων ψηφιακών δεξιοτήτων για τους πολίτες και αυτό οφείλεται κυρίως στην ύπαρξη διαφορετικών επιπέδων ψηφιακών δεξιοτήτων. Παράλληλα, σημαντικό ρόλο παίζει η ποικιλία των σχημάτων πιστοποίησης που αναπτύσσονται από πολλούς οργανισμούς και κυβερνήσεις. Για αυτούς τους λόγους η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διερευνά την ανάπτυξη ενός [Ευρωπαϊκού Πιστοποιητικού Ψηφιακών Δεξιοτήτων](#) το οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή το 2024 και το οποίο θα βασίζεται στο DigComp ενώ θα πληροί προκαθορισμένες απαιτήσεις ποιότητας με στόχο την ενίσχυση της εμπιστοσύνης στην πιστοποίηση των ψηφιακών δεξιοτήτων και την αποδοχή της σε ολόκληρη την ΕΕ.

Βιβλιογραφία

Centeno, C., Vuorikari, R., Punie, Y., O'Keeffe, W., Kluzer, S., Vitorica, A., Lejarzegi, R., Martínez de Soria, I. & Bartolomé, J. (2019). *Developing digital competence for employability: Engaging and supporting stakeholders with the use of DigComp*. Publications Office of the European Union

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2018α). Ανακοίνωση της επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή και την επιτροπή των περιφερειών σχετικά με το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση [COM \(2018\) 22 final](#)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2018β). Παράρτημα της Πρότασης σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης [COM \(2018\)24 final](#)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020). Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027. Επαναπροσδιορίζοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση για την ψηφιακή εποχή [COM\(2020\) 624 final](#)

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο & Συμβούλιο (2006). Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης ([2006/962/EK](#)) . Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2021). Ψήφισμα περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021/C66/01). ([2021/C66/01](#))

European Commission (2017). Human Capital: Digital inclusion and skills. [Europe's Digital Progress Report 2017](#)

European Commission (2018). Communication from the commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the Digital Education Action Plan. [COM\(2018\)22final](#)

European Commission (2022a). Progress towards the achievement of the European Education Area. Accompanying the communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Publications Office of the European Union

European Commission (2022b). Progress towards the achievement of the European Education Area. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Publications Office of the European Union

Institute of Public Administration (2021). Models for assessing digital competence.

Λιντζέρης, Π. (2021α). *Ευρωπαϊκή Συμβουλευτική Επιτροπή για την Επαγγελματική Κατάρτιση: Θέματα ενδιαφέροντος και πολιτικές προτεραιότητες*, Ενημερωτικά Σημειώματα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Λιντζέρης, Π. (2021β). *Διάγνωση αναγκών δεξιοτήτων: Μια ερευνητική προσέγγιση*. ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Vuorikari, R., Kluzer, S. & Punie, Y.. *DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens*, EUR 31006 EN, Publications Office of the European Union.

Διαδικτυακές Πηγές

Εθνική Ακαδημία Ψηφιακών Ικανοτήτων <https://nationaldigitalacademy.gov.gr/ergaleio-autoaksiologhshs>

Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης <https://education.ec.europa.eu/>

Digital Economy and Society <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>

Data Visualisation Tool – Data & Indicators [https://digital-agenda-data.eu/charts/analyse-one-indicator-and-compare-countries#chart={%22indicator-group%22:%22ict-skills%22,%22indicator%22:%22i_dsk2_bab%22,%22breakdown%22:%22y16_24%22,%22unit-measure%22:%22pc_ind%22,%22ref-area%22:\[%22BE%22,%22BG%22,%22CZ%22,%22DK%22,%22DE%22,%22EE%22,%22IE%22,%22EL%22,%22ES%22,%22FR%22,%22HR%22,%22IT%22,%22CY%22,%22LV%22,%22AT%22,%22PL%22,%22PT%22,%22RO%22,%22SI%22,%22SK%22,%22FI%22,%22SE%22,%22EU%22\]}](https://digital-agenda-data.eu/charts/analyse-one-indicator-and-compare-countries#chart={%22indicator-group%22:%22ict-skills%22,%22indicator%22:%22i_dsk2_bab%22,%22breakdown%22:%22y16_24%22,%22unit-measure%22:%22pc_ind%22,%22ref-area%22:[%22BE%22,%22BG%22,%22CZ%22,%22DK%22,%22DE%22,%22EE%22,%22IE%22,%22EL%22,%22ES%22,%22FR%22,%22HR%22,%22IT%22,%22CY%22,%22LV%22,%22AT%22,%22PL%22,%22PT%22,%22RO%22,%22SI%22,%22SK%22,%22FI%22,%22SE%22,%22EU%22]})

Παράρτημα

Εργαλείο Αυτοαξιολόγησης

ΑΞΟΝΑΣ 1	ΑΞΟΝΑΣ 2	ΑΞΟΝΑΣ 3	ΑΞΟΝΑΣ 4	ΑΞΟΝΑΣ 5
Βασική χρήση πληροφοριών και δεδομένων	Επικοινωνία και συνεργασία	Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου	Ασφάλεια	Επίλυση προβλημάτων
Ερωτήσεις 1-9	Ερωτήσεις 10-27	Ερωτήσεις 28-39	Ερωτήσεις 40-51	Ερωτήσεις 52-63
Περιήγηση, αναζήτηση και φιλτράρισμα 1-3	Αλληλεπίδραση μέσω ψηφιακών τεχνολογιών 10-12	Ανάπτυξη ψηφιακού περιεχομένου 28- 30	Προστασία συσκευών 40-42	Επίλυση τεχνικών προβλημάτων 52-54
Αξιολόγηση δεδομένων και πληροφοριών 4-6	Κοινή χρήση μέσω ψηφιακών τεχνολογιών 13-15	Ενσωμάτωση και αναδιαμόρφωση ψηφιακού περιεχομένου 31-33	Προστασία προσωπικών δεδομένων και απορρήτου 43- 45	Προσδιορισμός αναγκών και τεχνολογικών απαντήσεων 55 - 57
Διαχείριση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου 7- 9	Συμμετοχή ως πολίτης μέσω ψηφιακών τεχνολογιών 16-19	Πνευματικά δικαιώματα και άδειες 34-36	Προστασία της υγείας και της ευημερίας 46- 48	Δημιουργική χρήση ψηφιακών τεχνολογιών 58-60
	Συνεργασία μέσω ψηφιακών τεχνολογιών 20- 21	Προγραμματισμός 37-39	Προστασία του περιβάλλοντος 49-51	Δημιουργική χρήση ψηφιακών τεχνολογιών 58-60
	Τήρηση πρωτοκόλλων σε συνομιλίες στο διαδίκτυο (Netiquette) 22- 24			Προσδιορισμός κενών στις ψηφιακές ικανότητες 61- 63
	Διαχείριση ψηφιακής ταυτότητας 25-27			

Κλίμακα απαντήσεων στις ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Δεν το γνωρίζω πώς γίνεται αυτό
2. Γνωρίζω πώς να το κάνω, αλλά ίσως χρειαστώ βοήθεια
3. Είμαι σε θέση να το κάνω, χωρίς βοήθεια
4. Μπορώ να το κάνω και να καθοδηγώ και άλλα άτομα

Ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης

1. Γνωρίζω πώς να χρησιμοποιώ μια μηχανή αναζήτησης για να βρω τις πληροφορίες που χρειάζομαι (π.χ. Google, Bing, Yahoo, κ.α.)
2. Μπορώ να βρω πληροφορίες στο διαδίκτυο χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες λέξεις - κλειδιά (keywords)
3. Μπορώ να αποθηκεύω διευθύνσεις ιστοσελίδων στα αγαπημένα / σελιδοδείκτες και να τις ανακτώ
4. Γνωρίζω πώς να εντοπίσω αξιόπιστες πληροφορίες στο διαδίκτυο (π.χ. να διακρίνω τον επίσημο ιστότοπο μιας υπηρεσίας ή ενός παρόχου προϊόντων από άλλους μη επίσημους ιστότοπους)
5. Είμαι σε θέση να διακρίνω το διαφημιζόμενο περιεχόμενο από το μη διαφημιζόμενο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο
6. Μπορώ να διακρίνω αν η σύνδεση ενός ιστότοπου είναι ασφαλής (Π.χ. έγκυρο πιστοποιητικό ασφάλειας, https)
7. Γνωρίζω πώς να κάνω λήψη και αποθήκευση αρχείων από το διαδίκτυο (download, save as, κ.α.)
8. Είμαι σε θέση να αναγνωρίσω διαφορετικούς τύπους αρχείων με βάση την επέκταση του ονόματος τους
9. Μπορώ να οργανώσω φακέλους και να διαχειριστώ αρχεία, ακόμα και σε USB-sticks ή στο υπολογιστικό νέφος (cloud) (δημιουργία, εντοπισμός, αντιγραφή, μετακίνηση, μετονομασία, ταξινόμηση, διαγραφή)
10. Γνωρίζω πώς να δημιουργώ και να αποθηκεύω επαφές στις ψηφιακές μου συσκευές.
11. Μπορώ να πραγματοποιήσω τηλε-διασκέψεις και βίντεο-κλήσεις μέσω εφαρμογών του διαδικτύου.
12. Μπορώ να δημιουργήσω έναν λογαριασμό για την πρόσβαση και τη χρήση διαδικτυακών ψηφιακών υπηρεσιών (π.χ. gmail ή άλλο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, κοινωνικά δίκτυα, άλλες διαδραστικές δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες)
13. Γνωρίζω πώς να μοιράζομαι αρχεία ως συνημμένα σε ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Γνωρίζω πώς να επισυνάπτω αρχεία σε ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

14. Κατανοώ τη διαδικασία διαμοιρασμού φακέλων μέσω μιας υπηρεσίας του υπολογιστικού νέφους (π.χ. Google drive, Onedrive, DropBox κ.α.)
15. Μπορώ να μοιράζομαι αρχεία, βίντεο, ήχο, φωτογραφίες, τοποθεσίες και επαφές μέσω κοινωνικών δικτύων και λογισμικού άμεσων μηνυμάτων (WhatsApp, Messenger, Viber, Skype και άλλων)
16. Γνωρίζω πώς να εντοπίζω τις ιστοσελίδες δημόσιων οργανισμών και να χρησιμοποιώ τις ψηφιακές εφαρμογές των φορέων (π.χ. Υπουργεία, ασφαλιστικοί οργανισμοί κλπ)
17. Είμαι σε θέση να επιλέξω μεταξύ των διαθέσιμων ψηφιακών υπηρεσιών του ασφαλιστικού μου φορέα προκειμένου να εκπληρώσω τους στόχους μου
18. Μπορώ να συμπληρώσω μια ηλεκτρονική φόρμα, π.χ. να κάνω μια αίτηση online (χρησιμοποιώντας και τα διαθέσιμα εργαλεία π.χ. μια αναπτυσσόμενη λίστα, πλαίσιο ελέγχου, πλήκτρο επιλογής, ημερολόγιο και άλλες λειτουργίες)
19. Γνωρίζω πώς να στέλνω και να λαμβάνω μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε/ από έναν ή πολλούς παραλήπτες. (π.χ. Reply, reply to all, Cc, Bcc)
20. Αντιλαμβάνομαι πώς να χρησιμοποιήσω διαφορετικά ψηφιακά εργαλεία ανάλογα με τις ανάγκες μου (π.χ. Email, WhatsApp, Skype, Viber, κ.λπ.)
21. Είμαι σε θέση να επιλέξω το πλέον κατάλληλο ψηφιακό εργαλείο ανάλογα με τις ανάγκες μου για συνεργασία με άλλους (π.χ. διαμοιρασμός οθόνης, από κοινού συγγραφή κειμένων, κ.λπ.)
22. Γνωρίζω την εφαρμογή βασικών κανόνων ψηφιακής γραφής (π.χ. αποφυγή γραφής πλήρων λέξεων με κεφαλαία γράμματα, ορθογραφία, αναφορά σε άλλους με τα ψευδώνυμά τους)
23. Κατανοώ πώς να εφαρμόσω τα βασικά στοιχεία της εθιμοτυπίας ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (π.χ. πότε κάνω χρήση Bcc, προώθηση κ.λπ.)
24. Μπορώ να αναγνωρίσω τη κατάλληλη συμπεριφορά στα κοινωνικά δίκτυα (όπως να ζητάω άδεια πριν δημοσιεύσω ή μοιραστώ φωτογραφίες άλλων ανθρώπων – ειδικά όταν πρόκειται για παιδιά)
25. Γνωρίζω πώς να φτιάχνω διαφορετικούς κωδικούς πρόσβασης σε διαφορετικές ψηφιακές υπηρεσίες (π.χ. να δημιουργήσω έναν λογαριασμό στο διαδίκτυο και το σχετικό προσωπικό προφίλ, να συνδεθώ και να αποσυνδεθώ από αυτόν με ασφάλεια και να αλλάξω ή να ζητήσω να αλλάξω κωδικό)
26. Μπορώ να διακρίνω τα ψηφιακά ίχνη που αφήνω στο διαδίκτυο (π.χ. «μου αρέσει», "likes", σχόλια σε αναρτήσεις, δημοσιεύσεις σε φόρουμ, ιστολόγια, blogs, κ.λπ.)

27. Μπορώ να αναζητήσω και να βρω πληροφορίες για τον εαυτό μου στο διαδίκτυο, καθώς και να προσαρμόσω το διαδικτυακό προφίλ μου ανάλογα με το κοινό που απευθύνεται (π.χ. δημόσια ανάρτηση-προς φίλους, τυπικό – μη τυπικό, επαγγελματικό, επίσημο, θεματικό κ.λπ.)
28. Γνωρίζω πώς να χρησιμοποιώ βασικές λειτουργίες του λογισμικού επεξεργασίας κειμένου (π.χ. για να γράφω απλό κείμενο και να εφαρμόζω μορφοποιήσεις, χρησιμοποιώντας το λογισμικό στον υπολογιστή μου ή στο υπολογιστικό νέφος-cloud)
29. Γνωρίζω πώς μπορώ να δημιουργήσω μία παρουσίαση για την υποστήριξη μίας δραστηριότητας (π.χ. μίας δημόσιας ομιλίας, μίας επιχειρηματικής πρότασης, ή μίας εκπαιδευτικής δράσης)
30. Μπορώ να δημιουργήσω ένα δομημένο κείμενο για επαγγελματική χρήση που θα ανταποκρίνεται σε διαφορετικές απαιτήσεις (π.χ. μία διπλωματική εργασία ή μία τεχνική αναφορά, χρήση πινάκων, εξισώσεων, βιβλιογραφικών πηγών, κλπ.)
31. Γνωρίζω πώς να πραγματοποιώ απλές αλλαγές σε ένα έγγραφο που παράγεται από άλλο άτομο (π.χ. μορφοποίηση κειμένου, αρίθμηση σελίδων και δημιουργία επικεφαλίδων)
32. Είμαι σε θέση να διακρίνω τρόπους βελτίωσης του περιεχομένου και την εμφάνιση μίας παρουσίασης
33. Μπορώ να επεξεργαστώ και να ενοποιήσω ψηφιακό περιεχόμενο διαφορετικής μορφής για τη δημιουργία σύνθετου υλικού (π.χ. εικόνες, ήχος και κείμενο για παραγωγή βίντεο γραφικών, κολάζ φωτογραφιών κ.α.)
34. Είμαι σε θέση να αναγνωρίσω αν ένα αρχείο ή πληροφορία προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα
35. Κατανοώ τα διαφορετικά είδη προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων που σχετίζονται με ηλεκτρονικό ψηφιακό περιεχόμενο
36. Είμαι σε θέση να επιλέξω τους κατάλληλους κανόνες διάθεσης του ψηφιακού περιεχομένου μου στο διαδίκτυο αναφορικά με τα πνευματικά δικαιώματα και τις άδειες χρήσης τους
37. Είμαι σε θέση να διακρίνω ένα αρχείο δεδομένων από ένα εκτελέσιμο αρχείο π.χ. την διαφορά ενός *.exe αρχείου με ένα *.doc αρχείο
38. Αντιλαμβάνομαι τη διαδικασία εύρεσης σφαλμάτων σε μια εφαρμογή
39. Μπορώ να δημιουργήσω ένα βασικό πρόγραμμα βασισμένο σε ένα απλό διάγραμμα ροής ή αλγόριθμο

40. Γνωρίζω τα χαρακτηριστικά των ύποπτων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και αναδυόμενων παραθύρων που μπορούν να προκαλέσουν απώλεια δεδομένων ή να προκαλέσουν προβλήματα στον υπολογιστή ή στο κινητό μου τηλέφωνο
41. Αντιλαμβάνομαι πώς μπορώ να δημιουργήσω και να προστατεύσω έναν ισχυρό κωδικό πρόσβασης (π.χ. μέγεθος και πολυπλοκότητα, αποθήκευση σε ξεχωριστό έγγραφο ή εφαρμογή, αλλαγή με την πάροδο του χρόνου κ.λπ.)
42. Μπορώ να εφαρμόσω μια πολιτική ασφαλείας για τα δεδομένα και την προστασία των συσκευών του οργανισμού στον οποίο εργάζομαι.
43. Γνωρίζω ποια προσωπικά δεδομένα δεν πρέπει να μοιράζομαι ή να καθιστώ ορατά και να προσαρμόζω τις προσωπικές πληροφορίες που παρέχω (ανάλογα με το περιβάλλον και τα χαρακτηριστικά ασφαλείας, κοινωνικά δίκτυα, φόρουμ κ.λπ.)
44. Κατανοώ τη διαχείριση των ρυθμίσεων απορρήτου στις συσκευές μου και στις εφαρμογές που χρησιμοποιώ (κοινωνικά δίκτυα και άλλα)
45. Μπορώ να χρησιμοποιήσω τη λειτουργία ανώνυμης πλοήγησης ("incognito") καθώς και να τροποποιώ και να διαγράψω τα cookies και το ιστορικό πλοήγησης
46. Γνωρίζω πώς να προφυλάσσομαι από τους εργονομικούς και τους φυσικούς κινδύνους που προκύπτουν από την παρατεταμένη και ακατάλληλη χρήση ψηφιακών συσκευών (π.χ. οσφραλγία, προβλήματα όρασης, κίνδυνοι κατά την κίνηση λόγω της χρήσης κινητών τηλεφώνων, κ.λπ.)
47. Μπορώ να εντοπίσω τα βασικά συμπτώματα του διαδικτυακού / ψηφιακού εθισμού κ.λπ. (π.χ. κούραση, αδυναμία να σταματήσω μια δραστηριότητα, λιγότερος ύπνος, μείωση των κοινωνικών διασυνδέσεων, απώλεια της αίσθησης της πραγματικότητας)
48. Είμαι σε θέση να εφαρμόσω τρόπους προστασίας από ψηφιακούς κινδύνους στο διαδίκτυο (π.χ. από τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό, την παρενόχληση, τα μηνύματα με σεξουαλικό περιεχόμενο – sexting).
49. Γνωρίζω τι πρέπει να κάνω για να εξοικονομήσω ενέργεια και περιβαλλοντικούς πόρους (π.χ. αποφυγή περιττής εκτύπωσης σε χαρτί, απενεργοποίηση εξοπλισμού / συσκευών μετά τη χρήση, κ.λπ.)
50. Κατανοώ τις επιπτώσεις μη ανακύκλωσης ψηφιακών συσκευών και τις διαφορές τους από τις επιπτώσεις της χρήσης ηλεκτρονικών συσκευών
51. Μπορώ να επιλέγω και να ακολουθώ τις κατάλληλες διαδικασίες ανακύκλωσης αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού

52. Γνωρίζω πώς να εντοπίζω απλά τεχνικά προβλήματα κατά τη λειτουργία συσκευών και τη χρήση ψηφιακών εφαρμογών (κολλήματα κλπ)
53. Κατανοώ πώς να ψάχνω διαδικτυακή υποστήριξη επίλυσης τεχνικών προβλημάτων χρησιμοποιώντας το διαδίκτυο (π.χ. φόρουμ κοινότητας, ιστολόγια, blogs, βίντεο και άλλους τύπους υλικού καθοδήγησης)
54. Είμαι σε θέση να επιλύσω οποιοδήποτε τεχνικό πρόβλημα προκύψει κατά τη χρήση μίας εφαρμογής τηλεδιάσκεψης μέσω υπολογιστή
55. Γνωρίζω πώς να προσαρμόζω βασικές λειτουργίες προβολής καθώς και άλλες λειτουργίες της συσκευής μου (π.χ. μέγεθος γραμματοσειράς, υπόβαθρο οθόνης, διαχείριση ενέργειας κ.λπ.)
56. Αντιλαμβάνομαι τις διαδικασίες επιλογής ψηφιακών εφαρμογών για τις προσωπικές μου δραστηριότητες και ανάγκες
57. Μπορώ να βρίσκω και να επιλέγω τις πιο κατάλληλες ψηφιακές εφαρμογές για τις ανάγκες μίας εργασίας/δραστηριότητας
58. Γνωρίζω απλά ψηφιακά εργαλεία όπως: ημερολόγια, φόρουμ, χάρτες & πλοηγοί και Wikipedia
59. Μπορώ να χρησιμοποιήσω ένα φόρουμ για να αναζητήσω πληροφορίες και για να δημιουργήσω νέες συζητήσεις (Π.χ. Σε εργαλεία όπως blog, wiki, για ανταλλαγή πληροφοριών και επίλυση προβλημάτων)
60. Μπορώ να χρησιμοποιήσω προηγμένα ψηφιακά εργαλεία ανάλυσης (μεγάλου όγκου) δεδομένων, τεχνητής νοημοσύνης και μηχανικής μάθησης (π.χ. SPSS, Microsoft Azure, κ.α.)
61. Γνωρίζω πώς να προσδιορίσω τα κενά που έχω στις ψηφιακές μου δεξιότητες
62. Γνωρίζω πώς μπορώ να βρω ηλεκτρονικά μαθήματα και εκπαιδευτικό υλικό (π.χ. εκπαιδευτικά βίντεο, webinars, ηλεκτρονικά μαθήματα, e-books, podcasts)
63. Μπορώ να επιλέξω τα κατάλληλα μαθήματα που θα καλύψουν τις προσωπικές μου προτιμήσεις και ανάγκες

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

imegsevee.gr

Αθήνα

Αριστοτέλους 46, 104 33
210-8846852
info@imegsevee.gr

Θεσσαλονίκη

Κωλέττη 24, 54627
2310-545967, 2310-517843
thessaloniki@imegsevee.gr

Πάτρα

Πανεπιστημίου 170, 264 43
2610-438557
patra@imegsevee.gr

Ηράκλειο

Βασιλείου Πατρικίου 11, 71409
2810-361040, 2810-361080
iraklio@imegsevee.gr

Λάρισα

Καστοριάς 2α, 41335
2410-579876-7
larisa@imegsevee.gr

Ιωάννινα

Σταύρου Νιάρχου 94, 45500
26510-44727
ioannina@imegsevee.gr

Το παρόν ενημερωτικό σημείωμα εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου της Πράξης: «Παρεμβάσεις της ΓΣΕΒΕΕ για τη συστηματική παρακολούθηση και πρόγνωση αλλαγών του παραγωγικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων» με κωδικό ΟΠΣ 5003864. Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑΝΕΚ)

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης